Ce tristă bucurie-n ochii lor...

La 9 iunie, ziua, cînd fu-se adoptată decizia Parla-mentului cu privire la încetarea focului, se împlineau exact sută de zile din acel 2 mar-te ostil. Zile, care au dus cu ele sute de vieți omenești, lă-sînd pe pămînt sute și mii de suflete schilodite, case în rui-ne, cîmpuri nesemănate...

La 9 iunie, ora 19.00, după ce a fost dat ordinul de încetare a focului, pe capul de pod Cocieri separatiștii au început să tragă.

Am fost martor ocular al acestor încălcări flagrante. De la 19.00 pînă la 19.10, pe teritoriul statului-major al unităților din Cocieri au căzut trei mine, rănindu-i grav pe polițiștii Vasile Zgîrcea și Andrei Mîgheev. Au urmat apoi alte focuri din toate tipurile de armament. La 10 iunie, ora 23.00, gardiștii au adus pe poziții două tancuri, în apropiere de satul Goeni au aterizat 8 elicoptere militare. În total pînă la ora 5.45, 11 iunie, adversarii au întrerupt liniștea de 34 de ori. Apărătorii capului de pod n-au răspuns la aceste provocări.

Tot mai mulți băștinași din Cocieri, Corjova, Roghi rămîn fără adăpost. Tot mai încordați devin nervii tuturor celor implicați în conflict, dar mai ales ai oamenilor rămași pe drumuri, înstrăinați de case și de preocupările lor de toate zilele.

1. ORI INVINGEM, ORI MURIM

Serile, la un colț de stradă de pe lîngă malul Nistrului, se adună bărbații. Aici, la Molovata, ca și la Cocieri, au rămas numai bărbați în fond. Din cînd în cînd pe ulițe apare și cîte o femeie bătrînă, care, fie că nu are unde se duce, fie că nu mai are ce pierde, a hotărît să rămînă acasă, zicînd în sinea sa: *fie ce-o fi*...

Și în acea seară, ca de obicei, bărbații veniseră la acest colț de stradă. Unii ședeau pe scaun, alții — în picioare. Ne-am salutat în tăcere. Puțin mai la o parte stătea cu mîinile încrucișate la piept un bărbat de vîrstă mijlocie, cu fața uscată. Zîmbea și el la glumele rare ale vecinilor, mai arunca cîte o vorbă. Dar se ținea evident separat. De mînă nu se salută cu nimeni. Aveam să-i aflu mai apoi tristețea din priviri. Îi zice Dumitru Oprea. Acum cîteva zile îi fusese omorît băiatul. Un băiat de 14 ani. Se evacua din sat împreună cu maică-sa și frățiorii mai mici. Trecuse deja cu podul plutitor pe celălalt mal, la Molovata Veche. Tocmai atunci, cînd podul fusese atacat de gardiști. Au scăpat teferi. Nenorocirea îi pălise atunci, cînd nu se mai așteptau la nimic rău, cînd se credeau în afara pericolului. Rachetele călăilor smirnoviști au bătut în autobuzul cu femei și copii, ce se oprise pentru cîteva minute în fața primăriei din Molovata Veche. E cazul cunoscut deja, cînd fusese omorîtă și o femeie gravidă. Tot din Molovata. În acea zi băiatul lui Dumitru tare nu mai vroia să plece de acasă...

Dinspre Cocieri se aud periodic împușcături. Interlocutorii mei își încordează auzul.

— Au tras din aruncătoare de mine, își dă părerea unul.

— Iar acesta-i «Alazan»-ul.

— Iarăși trag cu «praștia»...

«Praștie» e numit aici pistolul-automat. Probabil, din considerentul că în comparație cu bubuiturile de tun împușcăturile cu pistolul-automat par floare la ureche. E o glumă, bineînțeles. O glumă tristă.

Mă uit în ochii acestor bărbați și la prima vedere nu descopăr nimic deosebit. Priviri ca privirile. Vorbe ca vorbele. Ba se mai spune și cîte o glumă, la care se rîde. Dar este un rîs sec, silit parcă. Orice s-ar spune, se aduce din nou vorba despre durerea noastră comună.

Andrei Mosneaga pare mai vesel ca ceilalți. Astăzi, după trei săptămîni de așteptări, a aflat, în sfîrșit, unde s-au refugiat soția și copilul. Sînt tocmai la Dondușeni, la rude. Au ajuns cu bine. Dar n-au putut să-i comunice vreo veste, pentru că veștile străbat în sat aman de anevoios.

Veselia, însă, repede-i trece și lui în scîrbă. Grea este viața fără soții. Cînd era pace, bărbații se refugiau în acest colț de stradă ca să mai scape de cicălelile lor. Acum, cînd sînt nevoiți singuri să-și facă de mîncare, să-și spele cămășile, să se ducă la prăsit, tare le mai duc dorul.

Ziua bărbații se duc pe cîmpurile colhozului din localitate. De fapt, numai denumirea de cîmpuri a rămas. Vreo 100 de hectare. Restul moșiilor sînt în mîinile separatiștilor, dincolo de Roghi. 1200 de hectare plîng de dorul lor. 150 hectare de grîu, 100 de livadă, 35 hectare de lucernă sînt minate. Acei care le-au minat, cică, nu mai sînt pe pozițiile lor. Au fost mutați în altă parte. Și acum nimeni nu e în stare să deminеze aceste cîmpuri.

Grea este așteptarea. Încordată liniștea.

Cît o vom mai duce-o așa, se întreabă bărbații din sat. Ce face Parlamentul? De ce nu ni se dau arme? Să ajungem odată la un capăt. Ori scăpăm de nemernici, ori murim...

(Cor. «M. S.»).

Cocieri — Molovata.

COMENTARIU POLITIC